

*amikor a színpadról óvatlan
a zenekari árokba zuhansz;
nem te írod a darabot, melyben
főszereplőnek képzeled magad,
bár néhány statiszta máig kísért,
kikkel együtt tántorogtál a deszkákon,
szűkül a társulat és jönnek az újak,
talán még vár néhány mellékszerep,
de a siker, tudod, mulandó, akik ma
tapsolnak, holnapra elfelednek,
jőjön hát az utolsó felvonás,
csak a sebeidet rejtsd el végre,
ne kérkedj velük, ne vérezz
a reflektorok előtt.*

VÖRÖS ISTVÁN

A koszorú és árnyéka

VILÁGÉRTELMEZÉSI KÍSÉRLET ÉS BUKÁS

1 (DE)

*A világ sajnós értelmezhető,
de bár ne érteném, amit mond,
a meg nem értés lehetne sarokpont.
Vagy kavics, mi zsebből került elő,*

*amiben nem volt létezés, erő,
egy nem elnézhető nézőpont,
amit nem láthat se férfi, se nő,
a tojásforma semmiben két központ.*

*Két központja van a nemlétezésnek,
az egyik az élet előtt volt,
nem hasonlít arra a fürtelemre,*

*a másakra, ami fehér folt,
mit nem ismerek és nem értek.
Bár nem értelmes semmi sem!? – De.*

2 (EGY LÁNYOS ARC)

*Bár nem értelmes semmi sem, de
a minden mégsem értelmezhető.*

*A logikával indulj szembe,
a rémek így jönnek elő.*

*Két központja van a nemlétezésnek,
az egyik épp a periférián,
csak onnan parancsolnak igazán,
mert ott semmit senkise ért meg.*

*De szerencsére egyik sincsen
ezek közül a központok közül,
ha fölrobbantják, mégis szétrepül*

*onnan a fák közé a semmi lelke.
A végtelennek hogy segítsen?
Az arca lányos, kicsi, szende.*

3 (EGY TÁLBA HULL A KÖNNYEM)

*Az arca lányos, kicsi, szende,
a végtelen amúgy se túl nagy.
A végesen már régen túl vagy.
A kettő nem hiszem, hogy egybeesne.*

*De szerencsére egyik sincsen,
a véges szinte végtelen,
és nincs ellene védelem,
kezdetnek látszik minden innen,*

*nem kell a semmin szétekintsen,
mindig van egy kis van a nincsből,
legfeljebb nem bújik elő.*

*Ezt nem úszom meg olyan könnyen,
egy tál időbe hull a könnyem.
A szabályokra nem vagyok vevő.*

4 (HAJTÚEGYENES)

*A szabályokra nem vagyok vevő,
de megveszem a szabálytalanságot:
egy kis sántítás, lyukas zápfog,
a túl korán elpárolgó erő*

*nem kell a semmin szétekintsen,
nem kell az önpusztító keresés,*

*a semmi ügyse látszik innen,
az öngyilkosság már nagyon kevés.*

*Nem kell a semmi szétekintsen rajtunk,
az öröklétre túl kevesen hajtunk;
egy kopasz fejbe áll bele a hajtűnk.*

*A kételyektől nem maradunk egyben,
a tükörképem tegnapelőit eltűnt.
A világ sajnos értelmezhetetlen.*

5 (VILÁGMEGÉRTÉS)

*A világ sajnos értelmezhetetlen.
Így bármit értelmezni tévedés?
Bár amit értünk nem kevés,
de az csak nyelv – és nem világ is egyben.*

*Nem kell a semmi szétekintsen rajtunk,
hogy pontosan tudja, hol tartunk:
a világ ért meg minket, azt hiszem,
a világé a ránk sugárzott értelem.*

*De attól persze mégse véd meg,
hogy önmagunknak már elégnek
tűnjön, amit tudunk, ne kelljen várnia*

*az önmegértés hajlamának,
arra, mi külső magyarázat.
Az értelem csupán fantázia.*

6 (ÚJ ÉLETFORMA)

*Az értelem csupán fantázia,
a butaság a fantáziátlanság,
és unalmasan mindig megszavazzák.
A választónak nincs mért választania.*

*De attól persze mégse véd meg
a teljes alternatívabiány,
hogy kis zendüléseket ne csinálj,
ám ügyse tartod majd elégnek.*

*Hogy két nemlét közt egyszer azért voltunk,
még életünkben sem látszik meg rajtunk.
Új életforma már a múmia,*

*ki önmagát keni a lélek balzsamával,
de kívül maradni nem átall.
A látomásnak el kell múlnia.*

7 (LÁTOMÁS ÉS VALÓSÁG KÖZÖTT)

*A látomásnak el kell múlnia,
de helyét nem valóság veszi át,
fellépteti a képzelt kishúgát.
A valószerűségről kéne szólnia,*

*hogy két nemlét közt egyszer azért voltunk,
és ő éppen e nemlétek felől jön.
A hold fényeként terül el a földön,
föltámasztja kísértet-voltunk.*

*Egyszer azért voltunk, hogy meglegyünk,
a leltárkönyvbe beírassanak,
hogy élni tudjunk földi környezetben.*

*De a jelen mindenképp megbasad,
az egységérzés semmibe merül:
hogy lásd, mi tartja a dolgokat egyben.*

8 (LÉTKÉNYSZER)

*Hogy lásd, mi tartja a dolgokat egyben,
csukjad be a szemed és nézz szét,
de nem mintha a belső tájat néznéd,
csak gyakorolj a szétfolyó közegben.*

*Egyszer azért voltunk, hogy meglegyünk,
a kötelező létet letudhassuk,
mert a világ miértünk egybegyűlt,
az értelemhez kibűlt, hozzálassult.*

*Az Istennek, ki teremtéssel hódít,
szüksége van a létezőkre,
nem a hamist és nem is a valódit*

*keresi, bárkit lenni kényszerít,
bámul az értelmetlen téridőbe.
A világ száz darabra szétesik.*

9 (SZÉTESÉS)

*A világ száz darabra szétesik,
és én is szétesem százegy darabra,
a hiánnyal lesz tele a kamra,
abol őrzik az ember vétkeit.*

*Az Istennek, ki teremtéssel hódít,
ilyesmire nem volt soha szüksége,
a hozzáférhetővel is beérte,
nem követi a gyűjtögető módit,*

*s ha megszületél, azonnal leszólít,
majd megvizsgál és eldob, mint a bővlit:
a meg nem értettség megrészegít.*

*Hogy a jelen mit is tesz övele,
miért poros a múlttól a keze?
Az erők szétszaggatják részeit.*

10 (AZ IGAZSÁG HATÁSAI)

*Az erők szétszaggatják részeit,
a gyengeségek összevarrják,
a tévedések felkavarják –
az igazság megrészegít,*

*s ha megszületél, azonnal leszólít:
csak énvelem tudjátok azt, amit
a tudatlanság nagybuzgón tanít,
megcáfolni. És látjuk a valódit,*

*hallani hálaénekünk.
Jobb nem történhetett volna velünk.
Az ember folyton szétesni tanul.*

*Az élet, mintha az egyetlen volna csak,
részekre hull, törik, szakad.
A születés, az elmúlás is úr.*

11 (SOSEM VILÁG)

*A születés, az elmúlás is úr.
Közötte az élet a szolgálta,
de persze bármi dolga volna,
lógni az uraktól tanul.*

*Hallani hálaénekünk,
azért, hogy elviselhető az élet.
Más bolygók lakóival nem cserélek,
a hold éjjel az ablakon betűz.*

*A világ persze megfektezhetetlen,
de itt érzem magamat jó kezekben,
abol a pusztulás nem sújt le, még kivár.*

*A villám ott cikáz a fellegekben,
de nem jelent veszélyt, nekem nem.
Az értelem sosem lehet világ.*

12 (AZ ÉSZ SZABÁLYA)

*Az értelem sosem lehet világ,
csak pár tört rész, mi rendről képzelődik,
csak csupa töredék, hiány,
eső, mi nem ér le a földre.*

*A világ persze megfektezhetetlen,
nem érthető az értelem szerint,
az agy vész el az összefüggésekben,
és képzelt világba jutunk megint:*

*kinyílik, s el is hervad rögtön,
nem realista az élet a földön.
Az ész sok összefüggést összeránt,*

*de nem kapja meg őket sajna, sajna.
A pusztulást miféle rend akarja?
A sok szabály közt ez az legkivált!*

13 (AZ ÉLET SZAVA)

*A sok szabály közt ez az legkivált,
mi úgy undorít, mint a bűn a bűnöst,
és azt akarja, mégis megkívánd,
és úgy közeledj hozzá, mint egy nőhöz:*

*kinyílik, s el is hervad rögtön,
a comb közötti száj feléd nevet:
már adtak neki pár nevet.
A hallgatását magammal betöltöm.*

*Egy-két vidám szavát megőrzöm:
élet, halál – vagy boldogság a földön?
Az öröklét a testemből kiszól.*

*Lélekben azzal egyesülsz,
ami csak folyton hozza rád a zűrt,
amit a fizika rögtön kiszór.*

14 (ÁLOMPÉNZ)

*Amit a fizika rögtön kiszór,
azt összeszedi a fantázia,
nem is kell engedélyre várnia,
kilép a kényszerek alól.*

*Egy-két vidám szavát megőrzöm
a búskomor fantáziának,
mikor a véletlenek áriáznak,
s a némaság elül a földön.*

*A világ sajnós értelmezhetetlen,
akár egy éjszakai temető.
Jövőmet sosem láttam jó kezekben.*

*Álmomban láttam egy pénzes szelencét,
mi volna, ha a pénzt onnan kivenném?
A világ sajnós értelmezhető.*

15 MESTERSZONETT
(AZ ÉRTELEM HELYE A VILÁGBAN)

*A világ sajnós értelmezhető,
bár nem értelmes semmi sem, de
az arca lányos, kicsi, szende.
A szabályokra nem vagyok vevő.*

*A világ sajnós értelmezhetetlen,
az értelem csupán fantázia,
a látomásnak el kell múlnia,
hogy lásd, mi tartja a dolgokat egyben.*

*A világ száz darabra szétesik,
az erők szétszaggatják részeit.
A születés, az elmúlás is úr.*

*Az értelem sosem lehet világ,
a sok szabály közt ez az legkivált,
amit a fizika rögtön kiszór.*

16 ÁRNYÉKSZONETT
(KI TEREMTÉSSEL HÓDÍT)

*Két központja van a nemlétezésnek,
de szerencsére egyik sincsen,
nem kell a semmin szétekintsen.*

*Nem kell a semmi szétekintsen rajtunk,
de attól persze mégse véd meg,
hogy két nemlét közt egyszer azért voltunk.*

*Egyszer azért voltunk, hogy meglegyünk
az Istennek, ki teremtéssel hódít,
s ha megszületél azonnal leszólít:
hallani hálaénekünk.*

*A világ persze megfégezhetetlen,
kinyílik, s el is hervad rögtön.
Egy-két vidám szavát megörzöm:
a világ sajnos értelmezhetetlen.*

